

[Hans Hedtoft.]

mokratiet er gået med til denne sidste bestemmelse, der bryder det klare princip om kønnenes ligestilling, og vi kan helt og fuldt tilslutte os de udtalelser, som landstingets formand, fru Ingeborg Hansen, har fremsat som særbetænkning. Vi er kun gået med til den foreslåede ordning, fordi den fra konservativ side blev hævdet som ufravigelig betingelse for et grundlovsforlig. Vi anser det nemlig for meget betænkeligt at gå ind for en ordning, som næppe ville blive gennemført, såfremt dette tings medlemmer var i stand til at stemme efter individuel overbevisning. I så fald ville bl. a. selv statsministeren og justitsministeren formentlig være på vor side. Jeg tvivler på, at der er enighed i de konservatives egne rækker, blandt f. eks. konservative kvindelige vælgere, om det halve, af uklare årsager dikterede standpunkt, som man har krævet tilslutning til.

Den politiske udvikling i indeværende århundrede har på alle områder tilstræbt en ligestilling af kønnene, og det ville være et smukt eksempel, om denne ligestilling også var selvfølgelig, når det drejer sig om arvet til kronen. Der er ren og klar luft i kravet om kønnenes ligestilling, i den menneskelige respekt for kvinden som ligeberettiget personlighed. Vi havde ønsket, at denne anskuelse kunne nå både til bunds og til tops i det danske samfund, og beklager, at det ikke har været muligt at samle enighed herom. Den dag, da en kvinde indtager den højeste stilling, som vor forfatning tildeler et menneske, vil af mange blive opfattet som en mærkedag i vor historie. Vi går ind for grundloven, fordi der trods alt gives en mulighed herfor; men indenfor socialdemokratiet føler vi os overbevist om, at vort enkle standpunkt ville have været bedst i overensstemmelse med den stedfundne udvikling.

I forslaget's første paragraf hedder det: „Denne grundlov gælder for alle dele af Danmarks rige“.

Herved tænkes bl. a. på Grønland. Der er, siden Grønlandskommissionen afgav sin betænkning, sket en stor udvikling i Grønland. Grønlanderne selv er med stor energi gået ind i reformarbejdet. Nu sættes kronen på værket. Grønland anerkendes som ligeberettiget del af det danske rige, og grønlanderne tager sæde i vor lovgivende forsamling.

Det er en af de store begivenheder i vor forfatnings historie og vil fra alle sider blive hilset med den største glæde. Grønlanderne har selv gennem landsrådet udtrykt ønske om at få lov til at vælge repræsentanter til rigsdagen, og de har erklæret sig indforstået med den nu foreliggende ordning. Der er ganske vist forskellige vanskeligheder at overvinde. De kan synes store i dag, men måske den tekniske udvikling har ændret dem i løbet af den kommende generation og gjort dem små. Hovedsagen er, at det gamle kolonialforhold ændres, og at grønlanderne rykker ind i den lovgivende forsamling med landsmandsret, med medansvar for deres del af riget, og vi tror, at dette medansvar vil binde rigets dele tættere sammen.

Antallet af rigsdagsmedlemmer fastsættes i § 28 til højst 179. Heraf vælges 2 medlemmer på Færøerne og 2 i Grønland. Det er en betydelig nedskæring i forhold til det nuværende antal rigsdagsmedlemmer, og det vil ikke være forsvarligt at gå længere ned. Man må her erindre, at det enkelte lokale område frit foretager opstilling af politiske kandidater, det gælder i hvert fald de demokratiske partier; men når de valgte træder sammen her i rigsdagen, skal de dække et meget stort antal sagområder. Der må være folk, der har indsigt i økonomi og erhvervsliv, udenrigs-, social-, kultur- og kommunalpolitik o. s. v., en lang, lang række områder, og der må nødvendigvis vælges et vist antal medlemmer, for at den tilstrækkelige sagkundskab kan være repræsenteret. Man har i forfatningskommissionen drøftet, om det ville være forsvarligt i valgloven at fastholde de 179 medlemmer og samtidig her i grundloven sætte tallet noget højere af hensyn til fremtidens stigende befolkningstal, til udligning af eventuelt opstående valguretfærdigheder, da selv den kløgtigste valglov ikke kan forhindre sådanne; men hvis der skal ske en ændring, bør den ske her i rigsdagen og ske for åbent tæppe, så at befolkningen selv kan bedømme de motiver, der gør sig gældende.

Vi får eet ting og een vælgerhær med en valgretsalder, der under alle omstændigheder bliver lavere end den, vi har til folketinget i dag. Valgretsalderen i det Schweiz, vi så ofte sammenlignes med, er 20 år. I USA, der bærer et hovedansvar for udviklingen i den frie verden, er valgretsalderen 21 år. England har ligeledes 21 år. Samtlige